

1. Czy w przypadku „małego naboru”, przeprowadzanego w ramach poddziałania 4.2 istnieje możliwość uzyskania dofinansowania na zakup samochodu dostawczego, maszyn rolniczych, wózków widłowych?

Pojazdy mechaniczne, środki transportu zewnętrznego/wewnętrznego (np. pojazdy samochodowe /w tym samochody dostawcze/, naczepy, przyczepy, cysterny /np. do przewozu zboża/, wózki widłowe, wózki magazynowe niezależnie od ich rodzaju/typu), jak również maszyny rolnicze, **nie wchodzi** w zakres kosztów kwalifikowalnych określonych w § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 października 2015 roku w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r. poz. 1581 oraz Dz. U. z 2016 roku, poz. 1191), z tego też względu nie mogą być objęte dofinansowaniem w ramach poddziałania 4.2. PROW 2014-2020, zarówno w przypadku tzw. „naboru zwykłego”, skierowanego do osób fizycznych, osób prawnych lub jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, określonych w § 2 ust. 1 pkt 1 wskazanego wyżej rozp. MRiRW/, jak i „naboru tematycznego” (określonego w zapytaniu mianem „małego”), dotyczącego rolnika, będącego osobą fizyczną, domownika lub małżonka tego rolnika, o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 2 w/w rozp. MRiRW.

2. Czy istnieje możliwość uzyskania dofinansowania na zakup wózka podnośnikowego do pojemników technologicznych (cymbrów) w ramach poddziałania 4.2?

Nakłady poniesione na zakup wózka podnośnikowego do cymbrów nie wchodzi w zakres kosztów kwalifikowalnych, określonych w § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 października 2015 roku w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r. poz. 1581 oraz Dz. U. z 2016 roku, poz. 1191), zatem nie mogą zostać objęte dofinansowaniem w ramach w/w poddziałania.

3. Czy istnieje możliwość uzyskania dofinansowania w ramach poddziałania 4.2 na zakup skrzyniopalet, które:

- będą wykorzystywane tylko i wyłącznie na terenie zakładu do magazynowania oraz dostarczania produktów rolnych do pomieszczeń produkcyjnych,
- będą trwale oznakowane numerami seryjnymi,
- zostaną zaliczone do środków trwałych przedsiębiorstwa,
- będą wykonane z materiałów, gwarantujących ich trwałość w okresie trwałości operacji?

Skrzyniopalety nie wchodzi w zakres kosztów kwalifikowalnych, określonych w § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 października 2015 roku

w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r. poz. 1581 oraz Dz. U. z 2016 roku, poz. 1191), nie mogą zatem zostać objęte dofinansowaniem w ramach poddziałania 4.2, niezależnie od faktu, że będą oznakowane w sposób trwały numerami seryjnymi oraz będą spełniać pozostałe kryteria, jak określone w zapytaniu.

4. Czy zakup beczek do kiszenia kapusty/ogórków może stanowić koszt kwalifikowalny w ramach poddziałania 4.2?

Beczki (np. do kiszenia kapusty, ogórków) nie wpisują się w zakres kosztów kwalifikowalnych, określonych w § 6 ust. 1 rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 października 2015 roku w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r. poz. 1581 oraz Dz. U. z 2016 roku, poz. 1191), zatem nie mogą być objęte dofinansowaniem w ramach w/w poddziałania, zarówno w przypadku tzw. „naboru zwykłego”, skierowanego do *osób fizycznych, osób prawnych lub jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej*, określonych w § 2 ust. 1 pkt 1 wskazanego wyżej rozp. MRiRW/, jak i „naboru tematycznego, dotyczącego rolnika, będącego osobą fizyczną, domownika lub małżonka tego rolnika, o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 2 w/w rozp. MRiRW.

5. Czy w ramach poddziałania 4.2 można nabyć grunt (działkę budowlaną), na której zostanie wybudowany zakład przetwórczy?

Stosownie do postanowień § 5 ust. 3 rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 października 2015 roku w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r. poz. 1581 oraz Dz. U. z 2016 roku, poz. 1191), „pomoc nie obejmuje kosztów innych niż określone w ust. 1, w szczególności:

- 1) nabycia nieruchomości;
- 2) podatku od towarów i usług (VAT);
- 3) nabycia używanych rzeczy;
- 4) leasingu zwrotnego, kosztów związanych z umową leasingu, w szczególności marży finansującego lub ubezpieczenia;
- 5) kosztów dostosowania do norm lub wymogów unijnych;
- 6) kosztów poniesionych w związku z realizacją inwestycji odtworzeniowych.

Zatem w świetle cyt. wyżej przepisów zakup nieruchomości nie stanowi kosztu kwalifikowalnego w ramach przedmiotowego poddziałania.

Zakres kosztów kwalifikowalnych został określony w § 6 ust. 1 cyt. wyżej rozp. MRiRW.

6. Czy operacja polegająca na rozbudowie kurnika oraz montażu instalacji PV wraz z termodynamizacją obiektu kwalifikuje się do wsparcia w ramach poddziałania 4.2?

Operacja polegająca na rozbudowie kurnika oraz montażu instalacji PV wraz z termodynamizacją obiektu nie wchodzi w zakres kosztów kwalifikowalnych, określonych w § 6 ust. 1 rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 października 2015 roku w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r. poz. 1581 oraz Dz.U. z 2016 roku, poz. 1191) zatem nie może zostać objęta dofinansowaniem w ramach w/w poddziałania.

7. Czy w związku z remontem połączonym z modernizacją zakładu, dokonywanym w ramach poddziałania 4.2 można wydzielić w obiekcie miejsce biurowe, wyposażone w biurko i komputer?

W przypadku remontu połączonym z modernizacją obiektu za koszt kwalifikowalny w ramach poddziałania 4.2 mogą zostać uznane nakłady na pomieszczenia administracyjne, stanowiące integralną część obiektów podstawowych, w części nieprzekraczającej 10% całkowitej powierzchni tych obiektów, jednakże jedynie w przypadku, gdy dany remont połączony z modernizacją jest dokonywany wyłącznie w zakresie niezbędnym do wdrożenia zakupu maszyn i urządzeń, określonych w § 6 ust. 1 pkt 2 lit. a rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 października 2015 roku w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r. poz. 1581 oraz Dz. U. z 2016 roku, poz. 1191). Natomiast nakłady finansowe poniesione na zakup mebli (np. szaf/regalów biurowych, biurek, foteli, krzeseł) nie stanowią kosztu kwalifikowalnego operacji, realizowanej w ramach w/w poddziałania. Komputer może stanowić koszt kwalifikowalny, jedynie w przypadku, gdy jest integralnym elementem składowym *sprzętu do sterowania procesem produkcji i magazynowania*, o którym mowa w § 6 ust. 1 pkt. 2 lit. b w/w rozp. MRiRW., i został ujęty w Zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji.

Należy podkreślić, że **dozwolona powierzchnia administracyjna, o której mowa wyżej, powinna być wyliczona w odniesieniu do części obiektu, która jest wykorzystywana w zakresie, niezbędnym do wdrożenia technologii lub przeprowadzenia inwestycji.**

8. Czy rolnik prowadzący produkcję pomidora w szklarni, planujący uruchomienie działalności w zakresie sprzedaży hurtowej owoców i warzyw może ubiegać się o dofinansowanie w ramach poddziałania 4.2?

Zgodnie z § 2 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 października 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r. poz. 1581 oraz Dz.U. z 2016 roku, poz. 1191) „Pomoc przyznaje się (...) rolnikowi będącemu osobą fizyczną, domownikowi, lub małżonkowi tego rolnika, jeżeli:

- a) podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie,
- b) spełnia warunki, określone w pkt. 1 lit. c i e,
- c) podejmuje wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie przetwarzania produktów rolnych, o których mowa w pkt. 1 lit. b.”

Należy podkreślić, że wymienione wyżej warunki muszą zostać spełnione łącznie przez osobę ubiegającą się o dofinansowanie w ramach przedmiotowego poddziałania.

W ramach tzw. naboru tematycznego, skierowanego do ww. grupy Beneficjentów poddziałania 4.2, wspierana jest wyłącznie działalność polegająca na przetwarzaniu produktów rolnych, co wyklucza możliwość uzyskania dofinansowania na rodzaje działalności, niezwiązane z przetwórstwem rolno-spożywczym, wymienione w załączniku nr 1 do w/w rozporządzenia MRiRW, w tym działalność w zakresie sprzedaży hurtowej, jak określona w zapytaniu.

9. Czy podmiot prowadzący działalność wg kodu PKD 10.13.Z, zamierzający zrealizować inwestycję polegającą na budowie budynku, wykorzystywanego do produkcji i magazynowania wyrobów oraz pomieszczeń administracyjnych i socjalnych wraz z częścią handlową, gdzie będzie prowadzona sprzedaż bezpośrednia wytwarzanych wyrobów będzie mógł ubiegać się o dofinansowanie w ramach poddziałania 4.2?

Stosownie do postanowień § 5 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 października 2015 roku w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania *Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój* objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r. poz. 1581 oraz Dz.U. z 2016 roku, poz. 1191) „Pomoc przyznaje się w formie refundacji części kosztów kwalifikowalnych, do których zalicza się koszty: *budowy lub modernizacji zakładów przetwórstwa produktów rolnych lub infrastruktury handlu hurtowego produktami rolnymi lub infrastruktury usługowego przechowywania produktów rolnych w stanie zamrożonym.*”

Zgodnie z przywołanym powyżej przepisem, w przypadku Wnioskodawcy, będącego

podmiotem z grupy MŚP, prowadzącym działalność gospodarczą wg wspieranego kodu PKD 10.13 Z „Produkcja wyrobów z mięsa, włączając wyroby z mięsa drobiowego, - budowa budynku produkcyjno - magazynowego będzie mogła zostać objęta wsparciem w ramach poddziałania 4.2, jedynie w sytuacji gdy budynek ten będzie wykorzystywany wyłącznie do sprzedaży hurtowej. Zatem, w przypadku, gdy część obiektu (pomieszczeń) będzie wykorzystywana do sprzedaży detalicznej wyrobów, wytworzonych przez Wnioskodawcę w ramach prowadzonej działalności, poniesione nakłady finansowe nie będą stanowić kosztu kwalifikowalnego w ramach danego poddziałania.

Natomiast w przypadku Wnioskodawcy, będącego rolnikiem, domownikiem lub małżonkiem rolnika, ubiegającego się o dofinansowanie na podjęcie działalności gospodarczej w zakresie w operacji związanych ze sprzedażą detaliczną zakresie przetwarzania produktów rolnych, stosownie do postanowień § 5 ust. 1 pkt ww. paragrafu rozporządzenia wykonawczego, budynek produkcyjno - magazynowy, będzie mógł zostać objęty dofinansowaniem w sytuacji, gdy przewidziano do realizacji pomieszczenie (część budynku), która będzie wykorzystywana do sprzedaży detalicznej produktów wytwarzanych przez Wnioskodawcę w ramach prowadzonej przez niego działalności.

Należy nadmienić, że zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 1 lit. d „, do kosztów kwalifikowalnych, o których mowa w § 5 ust. 1 pkt 1, zalicza się koszty budowy, rozbudowy, nadbudowy, przebudowy lub remontu połączonego z modernizacją, niezbędnych do wdrożenia inwestycji w zakresie zakupu maszyn i urządzeń (...) pomieszczeń administracyjnych stanowiących integralną część obiektów podstawowych w części nieprzekraczającej 10% całkowitej powierzchni tych obiektów. Z uwagi na powyższe koszt budowy pomieszczeń administracyjnych uznany zostanie wyłącznie w zakresie wskazanym w rozporządzeniu.

Należy podkreślić, że **dozwolona powierzchnia administracyjna, o której mowa wyżej, powinna być wyliczona w odniesieniu do części obiektu, która jest wykorzystywana w zakresie, niezbędnym do wdrożenia technologii lub przeprowadzenia inwestycji.**

Natomiast podmiot ubiegający się o dofinansowanie musi spełniać pozostałe kryteria dostępu, określone w rozp. MRiRW.

10. Czy istnieje możliwość pośredniego sfinansowania części kosztów operacji, planowanej do realizacji w ramach poddziałania 4.2 przez grupę producentów rolnych ze środków finansowych, uzyskanych z działania „Tworzenie grup producentów i organizacji producentów”, objętego PROW na lata 2014-2020?

Stosownie do wykładni z dn. 08.02.2016 roku, dokonanej przez Komisję Europejską, ryczałt uzyskany przez podmiot uprawniony w ramach działania „Tworzenie grup producentów i organizacji producentów” może zostać wykorzystany przez grupę producentów rolnych jako zasób własny z przeznaczeniem na sfinansowanie części kosztów operacji, będącej przedmiotem realizacji w ramach poddziałania 4.2 „Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój” PROW 2014-

2020, przy warunku, że cele określone w biznes planie zostały osiągnięte przez grupę producentów rolnych w ciągu 5 lat po uznaniu grupy lub organizacji producentów. Jednocześnie, w myśl stanowiska, zajętego przez KE w kwestiach spornych, związanych ze stosowaniem prawa unijnego ostateczna wykładnia odnośnych przepisów prawa unijnego należy do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, stosownie do postanowień Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (*Dz. Urz. UE z 2012 roku, C 326*).

11. Czy wykonawca prac budowlanych, dotyczących zadania o wartości przekraczającej 20.000,00 PLN netto musi zostać wyłoniony w drodze przeprowadzonego postępowania ofertowego?

Zasada zachowania konkurencyjnego trybu wyboru wykonawców ma zastosowanie do wszystkich zadań, ujętych w zestawieniu rzeczowo – finansowym operacji, których wartość przekracza 20.000,00 PLN netto, a zatem również do zadań inwestycyjnych, o których mowa w § 6 ust.1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 05.10.2015 roku w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój” objętego PROW na lata 2014 – 2020 (*Dz. U. z 2015 roku, poz. 1581 oraz Dz. U. z 2016 roku, poz. 1191*), dotyczących budowy, rozbudowy, nadbudowy, przebudowy lub remontu połączonego z modernizacją, w zakresie niezbędnym do wdrożenia inwestycji w zakresie zakupu maszyn i urządzeń. Zgodnie z zapisem, widniejącym w *Instrukcji wypełniania wniosku o przyznanie pomocy w ramach poddziałania Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi i ich rozwój*, zamieszczonej na stronie internetowej ARiMR, „zadanie jest to ujęta jako odrębna pozycja w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji: dostawa od jednego dostawcy, określonej ilości przedmiotu lub wyspecyfikowanej grupy przedmiotów o ściśle określonym przeznaczeniu lub funkcjonalności, robota budowlana mogąca składać się z jednej roboty bądź kilku robót o tym samym przeznaczeniu, usługa mogąca składać się z jednej usługi bądź kilku rodzajów usług o tym samym przeznaczeniu”.

12. Czy konkurencyjny tryb wyboru wykonawców ma zastosowanie do kosztów ogólnych, poniesionych przed dniem 09.08.2016 roku (tj. przed wejściem w życie rozporządzenia MRiRW z dn. 28.07.2016 roku zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój”, objętego PROW na lata 2014-2020 (*Dz. U. z 2016 roku, poz. 1191*))?

Zgodnie z § 23 ust. 3 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 października 2015 roku w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji

w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, zmienionego rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 lipca 2016 roku j.w.: „Koszty kwalifikowalne podlegają refundacji w pełnej wysokości określonej w § 5 ust. 4, jeżeli zostały:

1) poniesione:

a) od dnia, w którym została zawarta umowa, oraz jeżeli realizacja zestawienia rzeczowo-finansowego operacji w zakresie danego kosztu została rozpoczęta nie wcześniej niż w tym dniu, a w przypadku kosztów ogólnych – od dnia 1 stycznia 2014 r.,

b) w wyniku wyboru przez beneficjenta wykonawców poszczególnych zadań ujętych w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji z zachowaniem konkurencyjnego trybu ich wyboru określonego w umowie,

c) w formie rozliczenia bezgotówkowego.”

Jednocześnie, w myśl § 3 w/w rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 lipca 2016 roku zmieniającego rozporządzenie MRiRW z dnia 5 października 2015 roku „W przypadku kosztów ogólnych (...) poniesionych przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, przepisu § 23 ust. 3 pkt 1 lit. b rozporządzenia zmienianego w § 1 w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem nie stosuje się”.

W świetle powyższego konkurencyjny tryb wyboru wykonawców nie ma zastosowania w odniesieniu do kosztów ogólnych poniesionych przed dniem 9 sierpnia 2016 roku tj. przed wejściem w życie rozporządzenia MRiRW z dnia 28 lipca 2016 roku.

13. Po jakim kursie należy przeliczać oferty, wystawione w walucie obcej, przy dokonywaniu wyboru ofert w ramach poddziałania 4.2?

W przypadku uzyskania przez Beneficjenta w/w poddziałania ofert, wyrażonych w walutach obcych przeliczenie wartości oferty na PLN następuje przy zastosowaniu kursu sprzedaży danej waluty wg notowań Narodowego Banku Polskiego (NBP) z dnia wystawienia oferty. Natomiast w przypadku, gdy NBP nie publikuje dla danej waluty kursów sprzedaży, do dokonania przeliczeń należy zastosować kursy średnie NBP z dnia wystawienia oferty. Informacje w powyższym zakresie są zawarte w „Poradniku dla Beneficjentów, dotyczącym stosowania Zasad konkurencyjności wyboru wykonawców/dostawców dla zadań przewidzianych do wsparcia w ramach PROW na lata 2014-2020 dla operacji w ramach poddziałania Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój”, dostępnym na stronie internetowej ARiMR(http://www.arimr.gov.pl/fileadmin/pliki/wnioski/PROW_2014_2020/Wsparcie_inwestycji_w_przetwarzanie_produkow_rolnych_obrot_nimi_lub_ich_rozwoj/poradnik_konkurencyjnosc_przetworstwo.pdf).

14. Czy w przypadku, gdy wartość urządzeń objętych postępowaniem ofertowym przekracza próg 209.000 EUR istnieje obowiązek publikacji zapytania ofertowego w Dzienniku Urzędowym UE?

W przypadku postępowań przeprowadzanych zgodnie z Zasadami konkurencyjności wydatków w ramach PROW 2014-2020 nie obowiązują normy, dotyczące publikacji zapytania ofertowego w Dzienniku Urzędowym UE.

15. Czy można przyjąć, że w odniesieniu do zagadnień nieuregulowanych w Zasadach konkurencyjności, stanowiących załącznik do umowy o przyznaniu pomocy, mają zastosowanie przepisy Kodeksu Cywilnego?

Można przyjąć, że w sprawach nieuregulowanych w Zasadach konkurencyjności, stanowiących załącznik nr 3 do umowy o przyznaniu pomocy, mają zastosowanie przepisy Kodeksu Cywilnego.

16. Co należy rozumieć pod pojęciem „zakład” w przypadku poddziałania 4.2? Czy jest to miejsce, gdzie będzie realizowana operacja w ramach poddziałania 4.2, czy też przedsiębiorstwo jako całość z siedzibą, jak określona w dokumentach rejestrowych?

Przez „zakład” należy rozumieć wyodrębnioną organizacyjnie część przedsiębiorstwa, w której będzie realizowana operacja.

17. Czy zakład nowobudowany jest zwolniony z obowiązku przedstawiania faktur za zużycie wody i energii elektrycznej?

Stosownie do zapisów, zawartych w *Instrukcji do wypełniania wniosku o przyznanie pomocy*, zamieszczonej na stronie internetowej ARiMR, dotyczących wypełniania sekcji 17 i 18 wniosku w brzmieniu: *Jeżeli operacja dotyczy nowego zakładu lub jest realizowana przez przedsiębiorstwo, które działa krócej niż pełny rok obrotowy (...), pole należy pozostawić niewypełnione.* Powyższy zapis oznacza, że zakład nowobudowany jest zwolniony z obowiązku przedstawiania faktur za zużycie wody i energii elektrycznej.

18. Czy zapis § 2 ust 1 pkt 1 lit. e rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 05.10.2015 roku w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój” objętego PROW na lata 2014 – 2020 (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1581 oraz Dz. U. z 2016 roku, poz. 1191), w brzmieniu: „Pomoc przyznaje się osobie fizycznej, osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, jeżeli (...) ma nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, zwanym dalej „numerem identyfikacyjnym (...)” - dotyczy ewidencji CEIDG?

W/w zapis nie dotyczy wpisu w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG), lecz potwierdzenia zaewidencjonowania producenta w rejestrze producentów, utworzonym i prowadzonym przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, stosownie do postanowień Ustawy z dnia 18.12.2003 roku *o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (tekst jednolity Dz. U. z 2015 roku, poz. 807 z póź. zm.)*.

19. Czy projekt przewidziany do realizacji przez podmiot z grupy MŚP, związany z przetwórstwem monokarboksylogowych kwasów tłuszczowych w celu uzyskania standaryzowanych mieszanin tłuszczu pod potrzeby określonych klientów wchodzi w zakres kodu PKD 10.41Z „Produkcja olejów i pozostałych tłuszczów płynnych” i może zostać objęty dofinansowaniem w ramach poddziałania 4.2?

Co do zasady działalność wg kodu PKD 10.41.Z *Produkcja olejów i pozostałych tłuszczów roślinnych* jest objęta załącznikiem nr 1 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 05.10.2015 roku *w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój”*, objętego PROW na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1581 oraz Dz. U. z 2016 roku, poz. 1191), zawierającym wykaz rodzajów działalności gospodarczej, na które może zostać przyznana pomoc w ramach przedmiotowego poddziałania, przy warunku spełnienia przez podmiot zainteresowany pozostałymi kryteriami dostępu, określonych w w/w rozp. MRiRW. Natomiast w celu określenia, czy aktywność gospodarcza w ramach w/w kodu obejmuje „*przetwórstwo monokarboksylogowych kwasów tłuszczowych w celu uzyskania standaryzowanych mieszanin tłuszczu (...)*”, należy zwrócić się z pisemnym zapytaniem do Głównego Urzędu Statystycznego w celu wydania wiążącej opinii w sprawie oraz określenia właściwego kodu Wspólnej Taryfy Celnej (WTC) wraz z przyporządkowaniem właściwego kodu działalności PKD, w którym zawiera się dana działalność. **Uwaga: Analogiczny tryb ma zastosowanie w każdym przypadku, gdy istnieją wątpliwości, co do zakresu kodu PKD (np. określenia, czy produkt o danym kodzie CN wchodzi w zakres kodu PKD, zakresu określonego kodu PKD, przyporządkowania rodzaju prowadzonej działalności do właściwego kodu PKD etc.).**

Pisemny wniosek o ustalenie kodu działalności i kodu produktu, powinien zawierać szczegółowe informacje - odpowiednio do sytuacji - na temat surowca oraz mającej mieć zastosowanie metody wytwarzania (m.in. np. wykorzystywany surowiec, opis produktu finalnego wraz z określeniem procentowego składu chemicznego wyrobu, opis technologii przetwarzania, łańcucha produkcyjnego etc.).

20. Czy istnieje możliwość uzyskania dofinansowania w wysokości przekraczającej 50% kosztów kwalifikowalnych operacji, będącej przedmiotem realizacji w ramach poddziałania 4.2?

Stosownie do postanowień § 5 ust. 4 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 października 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r. poz. 1581 oraz Dz.U. z 2016 roku, poz. 1191) „Pomoc przyznaje się w wysokości do 50% kosztów kwalifikowalnych.” Wskazany poziom procentowy stanowi maksymalną, górną granicę dofinansowania możliwego do uzyskania w ramach przedmiotowego poddziałania, przy warunku spełniania przez zainteresowanego wszystkich kryteriów dostępu, określonych w w/w rozp. MRiRW.

21. Czy rolnik prowadzący gospodarstwo rolne może wystąpić o dofinansowanie w ramach poddziałania 4.2, jeżeli nie podlega ubezpieczeniu w KRUS ze względu na obowiązkowe ubezpieczenie w ZUS?

Zgodnie z § 2 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 października 2015 roku. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r. poz. 1581 oraz Dz.U. z 2016 roku, poz. 1191) „Pomoc przyznaje się (...) rolnikowi będącemu osobą fizyczną, domownikowi, lub małżonkowi tego rolnika, jeżeli:

- a) podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie,
- b) spełnia warunki, określone w pkt. 1 lit. c i e,
- c) podejmuje wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie przetwarzania produktów rolnych, o których mowa w pkt. 1 lit. b.”

Zatem rolnik, prowadzący działalność gospodarczą, niepodlegający ubezpieczeniu w ramach KRUS nie może być Beneficjentem przedmiotowego poddziałania.

Natomiast warunek, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lit. c, jest spełniony, jeżeli w okresie ostatnich 12 miesięcy poprzedzających dzień złożenia wniosku o przyznanie pomocy podmiot, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, nie wykonywał działalności gospodarczej w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b cyt. wyżej rozp. MRiRW, co potwierdzają dane zawarte w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej lub Krajowym Rejestrze Sądowym.

Zarejestrowanie działalności gospodarczej, określonej w załączniku nr 1 do w/w rozp. MRiRW w przypadku danej grupy wnioskodawców powinno zostać dokonane w terminie 3 miesięcy od dnia zawarcia z ARiMR umowy o przyznaniu pomocy.

22. Czy podmiot z grupy MŚP może pozyskiwać produkty rolne do produkcji w ramach wspieranych kodów PKD od producentów rolnych/podmiotów wstępnie przetwarzających produkty rolne, pochodzących spoza obszaru RP/UE?

Możliwym jest pozyskiwanie produktów rolnych do produkcji w ramach wspieranych kodów PKD, od zagranicznych producentów rolnych/ podmiotów wstępnie

przetwarzających produkty rolne. W przypadku zaistnienia danej okoliczności należy wykazać spełnienie wymogów, określonych w § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 października 2015 roku w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r. poz. 1581 oraz Dz.U. z 2016 roku, poz. 1191) oraz udokumentować, że producenci, będący stroną zawartych umów długoterminowych, wykazani w Zestawieniu umów długoterminowych są istotnie producentami rolnymi/podmiotami wstępnie przetwarzającymi produkty rolne (a nie np. punktami skupu). Potwierdzenie statusu producentów rolnych powinno zostać dokonane w drodze przedłożenia oficjalnych dokumentów, wydanych przez uprawnione urzędy centralne z krajów, w których są zarejestrowani dani producenci rolni/podmioty wstępnie przetwarzające produkty rolne, potwierdzających spełnienie przesłanki, o której mowa wyżej (oryginały dokumentów wraz z ich tłumaczeniem na język polski, sporządzonym przez tłumacza przysięgłego). Udokumentowanie spełnienia przez dostawcę, wykazanego w Zestawieniu umów długoterminowych, warunków, określonych w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, określonym w Komunikacie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21.05.2015 roku o zatwierdzeniu przez Komisję Europejską Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (M.P. z 2015 roku, poz. 541) spoczywa na Beneficjencie.

23. Jak należy rozumieć zapis w brzmieniu „mechanizmu ustalania ceny”, zawarty w § 4 ust. 1 pkt 1 lit. a rozp. MRiRW z dnia 05.10.2015 roku, dot. poddziałania 4.2? Czy ARiMR posiada wzory takich zapisów?

Mechanizm ustalania cen, o którym mowa w § 4 ust. 1 pkt 1 lit. a rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 października 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r. poz. 1581 oraz Dz.U. z 2016 roku, poz. 1191) w brzmieniu: „Pomoc przyznaje się, jeżeli:

1) podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy zobowiąże się, że po złożeniu ostatniego wniosku o płatność do dnia, w którym upływa 5 lat od dnia dokonania płatności końcowej, w każdym roku, będzie:

a) nabywał co najmniej 50% ilości produktów rolnych przeznaczonych do produkcji lub sprzedaży hurtowej na podstawie co najmniej 3-letnich umów, obejmujących mechanizm ustalania cen nabycia tych produktów, zawieranych bezpośrednio z:

- producentami rolnymi,
- grupami producentów rolnych w rozumieniu przepisów o grupach producentów rolnych i ich związkach, zwanymi dalej "grupami producentów rolnych", lub wstępnie uznanymi grupami producentów owoców i warzyw lub organizacjami producentów,
- związkami grup producentów rolnych w rozumieniu przepisów o grupach producentów rolnych i ich związkach, zwanymi dalej "związkami grup producentów rolnych", lub zrzeszeniami organizacji producentów w rozumieniu rozporządzenia

Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 671, z późn. zm.), zwanymi dalej "zrzeszeniami organizacji producentów", lub

- *podmiotami wstępnie przetwarzającymi produkty rolne, które nabywają surowce od producentów rolnych na podstawie umów, lub (...)" - należy rozumieć, jako zapis, który powinien znaleźć odzwierciedlenie w umowach długoterminowych, zawieranych na okres minimum 3 lat bezpośrednio przez Beneficjenta z producentami rolnymi/ grupami producentów rolnych/ związkami grup producentów rolnych/ podmiotami wstępnie przetwarzającymi produkty rolne (odpowiednio do sytuacji), określający sposób kształtowania cen pomiędzy dostawcą a odbiorcą produktów rolnych, stanowiący podstawę rozliczeń pomiędzy stronami danej umowy (np. postanowienie stron umowy długoterminowej, iż cena za 1 tonę produktu rolnego, określonego w danej umowie nie przekroczy 2 % średniej ceny rynkowej 1 tony danego produktu, liczonej za rok poprzedzający rok zawarcia danej umowy długoterminowej). ARiMR nie dysponuje wzorami, ani wytycznymi, dotyczącymi kształtu i zakresu zapisów, określających mechanizm ustalania cen, o którym mowa wyżej. Może on być kształtowany w dowolny sposób pomiędzy stronami danego stosunku prawnego. Istotnym jest, aby został spełniony i zachowany warunek zaopatrywania się w produkty rolne od w/w producentów rolnych na zasadach i w relacji procentowej, jak określona w cyt. wyżej rozp. MRiRW.*

24. Czy wnioskodawca zajmujący się aktualnie produkcją wysokiej jakości wina gronowego w ramach kodu PKD 11.02.Z może ubiegać się o dofinansowanie operacji, dot. poddziałania 4.2 zarówno w zakresie produkcji wina gronowego w ramach kodu PKD 11.02.Z, jak również produkcji cydru w ramach kodu PKD 11.03.Z?

Obowiązujące zasady wsparcia w ramach poddziałania 4.2 dopuszczają możliwość uzyskania dofinansowania na operację, w opisie której wnioskodawca jako główny kod działalności wskaże np. kod PKD 11.02.Z, zaś jako kod dodatkowy 11.03.Z. Należy zwrócić uwagę, że zgodnie z Instrukcją wypełniania Wniosku o przyznanie pomocy, *jako kod główny należy zaznaczyć ten kod działalności, dla którego udział nakładów poniesionych na realizację zadań w ramach operacji jest najwyższy.*

Wnioskodawca ubiegający się o dofinansowanie w ramach przedmiotowego poddziałania musi spełniać pozostałe kryteria dostępu, określone w) rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 października 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój” (Dz. U. z 2015 r. poz. 1581 oraz Dz.U. z 2016 roku, poz. 1191).

25. Czy wnioskodawca posiadający własną winnicę, ubiegający się o uzyskanie statusu winnicy ekologicznej może uzyskać punkty „za ekologię”?

Zgodnie z § 14 ust. 1 pkt. 6 lit b) rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 października 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania

oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój” (Dz. U. z 2015 r. poz. 1581 oraz Dz.U. z 2016 roku, poz. 1191), pomoc przysługuje według kolejności ustalonej przez Agencję przy zastosowaniu kryteriów wyboru operacji, jeżeli podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy (...) po zakończeniu realizacji operacji będzie przetwarzał lub wprowadzał do obrotu produkty rolne pochodzące bezpośrednio od producentów wytwarzających produkty ekologiczne, nabywane na podstawie co najmniej 3-letnich umów zawieranych z producentami rolnymi w wysokości co najmniej 10% całkowitej ilości produktów niezbędnych do produkcji, przyznaje się 5 punktów.

Zapis ten wyklucza możliwość uzyskania punktów „za ekologię” w przypadku podmiotów, które nie dokonują zakupu surowca na podstawie umów długoterminowych. Natomiast posiadanie statusu winnicy ekologicznej w rozumieniu uczestnictwa w unijnych lub krajowych systemach jakości (§ 14 ust. 1 pkt. 6 lit a w/w rozp. MRiRW) może uprawniać do uzyskania 3 punktów rankingowych .

26. Czy rozbudowę zakładu w celu zainstalowania zmechanizowanej kolejki do transportu półtuszy oraz budowy magazynu mroźni z wyposażeniem przez podmiot z grupy MŚP można uznać za innowacyjność procesu w ramach poddziałania 4.2 w zakładzie zajmującym się rozbiorem mięsa? Czy mięso mrożone może być uznane w takim przypadku za produkt innowacyjny?

Zgodnie z zapisem, zawartym w *Instrukcji do wypełniania Wniosku o przyznanie pomocy w ramach poddziałania 4.2 „Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój” PROW 2014-2020*, zamieszczonej na stronie internetowej ARiMR („Instrukcja”) „*innowacyjność procesu – to zmiana w stosowanych przez przedsiębiorstwo metodach wytwarzania. Metody te mogą polegać na dokonywaniu zmian w urządzeniach lub organizacji produkcji, mogą też stanowić połączenie tych dwóch rodzajów zmian lub być wynikiem wykorzystania nowej wiedzy.*” Zmiana w stosowanych w przedsiębiorstwie metodach wytwarzania może zatem zostać dokonana np. poprzez zastosowanie nowych maszyn/urządzeń, wdrożenie nowych technik bądź technologii wytwarzania, czy też wprowadzenie nowatorskich zmian w systemie organizacji produkcji, mających na celu usprawnienie produkcji (lub w drodze kompilacji wymienionych czynników). Innowacyjność jest oceniana w skali mikro, tj. przez pryzmat podmiotu, ubiegającego się o dofinansowanie w ramach przedmiotowego poddziałania w drodze porównania do stosowanych wcześniej technologii, czy metod wytwarzania. Rozbudowę zakładu w celu zainstalowania zmechanizowanej kolejki do transportu półtuszy mięsa można uznać za innowacyjność procesu w przedsiębiorstwie, w którym np. dana faza cyklu produkcyjnego była wykonywana dotychczas manualnie lub np. w przypadku, gdy nowy park maszynowy będzie odznaczać się innowacyjnością procesu technologicznego. Analogicznie przedstawia się sprawa z rozbudową zakładu o pomieszczenie magazynu mroźni w przypadku, jeśli np. dotychczas przedsiębiorstwo nie dysponowało pomieszczeniem magazynowym, umożliwiającym magazynowanie

produktów w obniżonej temperaturze (mrożenie) lub, gdy np. w efekcie planowanej operacji zostaną zainstalowane nowocześniejsze urządzenia chłodnicze, energooszczędne, nowej generacji, o wyższych parametrach technicznych., przyjazne dla środowiska (np. energooszczędne).

W myśl Instrukcji „*Innowacyjność produktu -to zmiana w asortymencie produktów, wytwarzanych w przedsiębiorstwie w wyniku realizacji operacji. Nowy produkt to wyrób lub usługa która różni się znacząco swoimi cechami lub przeznaczeniem od produktów dotychczas wytwarzanych przez przedsiębiorstwo*”. Proces mrożenia mięsa w przedsiębiorstwie, zajmującym się rozbiorem i przetwórstwem mięsa, może być uznany za innowacyjny w przypadku, jeśli dany podmiot, nie dysponował dotychczas odpowiednią bazą techniczną, umożliwiającą mrożenie produktów rolnych lub, gdy np. w wyniku operacji posiadane dotychczas przestarzałe urządzenia chłodnicze zostaną zastąpione urządzeniami nowej generacji, o wyższych parametrach użytkowych, przyjaznymi dla środowiska (np. energooszczędnymi), zaś produkt powstały w efekcie ich zastosowania może być uznany za nowy w skali danego przedsiębiorstwa.

Należy mieć na względzie, że podmiot ubiegający się o dofinansowanie w ramach przedmiotowego poddziałania musi prowadzić, co najmniej, jeden z rodzajów działalności gospodarczej w ramach kodu PKD, objętego wsparciem., jak również spełniać pozostałe kryteria dostępu, określone w w/w rozp. MRiRW.

Podkreślenia wymaga fakt, że zgodnie z postanowieniami § 6 ust 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 października 2015 r. w sprawie *szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020* (Dz. U. z 2015 r. poz. 1581; Dz.U. z 2016 roku, poz. 1191) operacje w zakresie budowy, rozbudowy, nadbudowy, przebudowy lub remontu połączonego z modernizacją, są uznawane za kwalifikowalne jedynie „*w zakresie niezbędnym do wdrożenia inwestycji w zakresie zakupu maszyn i urządzeń*”.

27. Czy i w jakim przypadku nakłady poniesione na roboty budowlane mogą być uznane za innowacyjne?

Zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 października 2015 r. w sprawie *szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój*” (Dz. U. z 2015 r. poz. 1581 oraz Dz.U. z 2016 roku, poz. 1191), *do kosztów kwalifikowalnych, o których mowa w § 5 ust. 1 zalicza się koszty:*

1) budowy, rozbudowy, nadbudowy, przebudowy lub remontu połączonego z modernizacją, niezbędnych do wdrożenia inwestycji w zakresie zakupu maszyn i

urządzeń:

a) budynków i budowli wykorzystywanych do produkcji, magazynowania, handlu hurtowego lub kontroli laboratoryjnej produktów rolnych (obiektów podstawowych),

b) budynków i budowli infrastruktury technicznej związanej z użytkowaniem obiektów podstawowych,

c) pomieszczeń higieniczno-sanitarnych w rozumieniu rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. z 2003 r. Nr 169, poz. 1650, z późn. zm.),

d) pomieszczeń administracyjnych stanowiących integralną część obiektów podstawowych w części nieprzekraczającej 10% całkowitej powierzchni tych obiektów.

W świetle powyższego poziom kosztów przeznaczonych na roboty budowlane jest ściśle związany i uzależniony od wdrożenia części technologicznej operacji tj. zakupu maszyn i urządzeń wykorzystywanych w danym przedsiębiorstwie. Należy mieć także na uwadze, iż jednym z głównych celów realizacji poddziałania powinna być innowacyjność, co wiąże się z uruchamianiem nowych linii technologicznych, przez co należy rozumieć zakup oraz wprowadzenie do użytkowania nowych, innowacyjnych maszyn i urządzeń.

Z zapisów w/w rozporządzenia MRiRW nie wynika, że nakłady inwestycyjne poniesione na innowacyjność (wprowadzenie nowego produktu, nowego procesu, w tym technologii) zostały ograniczone jedynie do zakupu maszyn i urządzeń. Oznacza to, że jeżeli realizacja części budowlanej inwestycji jest niezbędna do wprowadzenia innowacji w ramach projektu, w uzasadnionych przypadkach i po ustaleniu bezpośredniego wpływu takiej inwestycji na wdrożenie innowacji, koszty dotyczące części budowlanej można włączyć do grupy kosztów związanych z innowacjami w ramach poddziałania 4.2. Z uwagi na fakt, iż każdy wniosek o przyznanie pomocy rozpatrywany jest w sposób indywidualny, to właśnie na tym etapie, w oparciu o dostarczoną wraz z wnioskiem dokumentację, rozstrzygane są wszystkie kwestie związane z innowacyjnością operacji. Wtedy też ustala się maksymalny dopuszczalny poziom kosztów robót budowlanych w ramach danej operacji, który zależy od charakteru projektu i specyfiki branży, której dotyczy.

Należy podkreślić, że **dozwolona powierzchnia administracyjna, o której mowa wyżej, powinna być wyliczona w odniesieniu do części obiektu, która jest wykorzystywana w zakresie, niezbędnym do wdrożenia technologii lub przeprowadzenia inwestycji.**